

rindelige, velerhvervede Standpunkt, som vi nu ere komne til. Hvad vi forhandle om her i Dag, er Opgivelser, Opgivelser fra Trin til Trin, og Opgivelser ikke af Bagatelpunkter, ikke af Smaapunkter, som kunne afgøres paa den ene og paa den anden Maade, og som kunne være lige gode for det; nej, det er Opgivelsen af de store, bærende Principper, som have været grundlæggende for Arbejdet hidtil.

Vi have opgivet at opfylde Grundlovens Bud. Justitsministeren fortolker det derhen, at vi opfylde et af dens Bud og lade et andet af dens Bud henstaa til bedre Tider. Bedre Tider! De komme ikke, mine Herrer! Naar man skal til at lave en Retsplejereform, saa er den gode Tid det Tidspunkt, hvor man laver det Arbejde, som skal staa i Menneskealdre, og hvor der ikke skal laves Agitation, men skabes Retssikkerhed for den Retspleje, vi, vore Børn og Børnebørn skulle leve under.

Den ene Paragraf siger man, at man opfylder, men man opfylder den kun til Dels, kun halvt, kun lidt ud ad Vejen. Den anden Paragraf lader man helt ligge, og det er § 71 i Grundloven, der dog af alle og til alle Tider, den har eksisteret, har været anset for Hovedhjørnesteinen i, hvad der skulde indeholdes i en Retsplejereform. Det er Adskillelsen af Administration og Domstole, en Fordring, der er dybt rodfæstet i enhver fremskridtsvenlig Jurists Hjerte, ogsaa i Flertallets Ordførers Hjerte; jeg kunde mærke, at det var kun med blødende Hjerte, at den højtærede Ordfører udtalte sig om, at det var et Tab, og at der var sket en Skade ved at opgive dette Punkt, men han mente dog, at det paa den anden Side kunde være, at Befolkningen ikke vil være tjent med at have en Dommer, der staar langt fjernet fra Befolkningen, der kun sidder paa sit Dommersæde og afsiger Domme; de ville ogsaa være tjente med at have en Dommer, som havde med dem at gøre i det daglige Liv som administrativ Embedsmand. Jeg mener nu, at en Dommer skal kun dømme, hvor han kommer sammen med Publikum, og han skal ikke være Forretningsmand, hverken privat eller administrativt eller paa anden Maade. Jeg mener ligesom Ordføreren, at dette er et Tilbageskridt, en Anke saa væsentlig og vigtig, det er en Hjørnestein, som mangler i den hele Bygning, og som slet ikke kan undværes. Lad os lade være at se bort derfra, lad os lade være at undskyldte det, thi alle vore Undskyldninger, selv om de fremkomme fra Flertallets Ordfører, komme ikke fra Flertallets Ordførers gode gamle juridisk-demokratiske Hjerte; det kan man høre paa Tonen.

Tallets Ordførers gode gamle juridisk-demokratiske Hjerte; det kan man høre paa Tonen.

Vi have her opgivet Anklageprocessen og lappet paa det gamle inkvisitoriske System, men det er ikke lappet paa en saadan Maade, at der derved er naaet noget virkelig godt. Vi faa udvidet Defensionsretten, udvidet den noget efter Justitsministerens Forslag — beklippet er den bleven ved Landstingets Behandling deraf. Vi faa Defensionen udvidet, men vi sætte ikke overfor Defensionen en Anklager, vi sætte altsaa Dommeren i et Rum, nu et offentligt Rum — før i et privat Rum, men nu i et offentligt Rum sætte vi ham med en anklaget og den anklagedes Defensor, men en Anklager er der ikke. Men, mine Herrer, i enhver kriminel Proces maa der være en Anklager ligesaa vel som en Forsvarer, og i det Øjeblik, at den sigtede møder med sin Forsvarer, og Dommeren sidder og skal bringe Sandheden frem gennem sin Undersøgelse, saa bliver Dommeren selv Anklager, og saa ere vi inde paa ganske det samme paa en anden Maade, som Madam Mangor siger, og vi ere ganske inde i den gamle Inkvisitionsproces, hvor Dommeren paa Forhaand har taget og, som mange Dommere nu til Dags sige, maa tage Parti mod den anklagede, thi ellers vil det ikke være ham muligt at faa Sagen opløst.

Vi have opgivet Umiddelbarhedsprincippet undtagen ved Nævningeretter. Vi have opgivet det endogsaa paa en saadan Maade, at vi her i København, hvor vi skulle have baade Byting som Underret og Landsret, og pleje Retten her i større og mindre Sager, maaske i samme Bygning, skulle have Forprocedure og Vidneførsel for Bytinget paa den ene Side af Gangen, medens Landsrettens Dommere sidde paa den anden Side og høre Sagen foredraget i skriftlig Form og skulle paakende den. Den højtærede Justitsminister søgte at komme med et Forsvar for denne Ordning, idet han udtalte, at vel var det godt og maaske ogsaa nødvendigt, at de ujuridiske Dommere, altsaa Nævningerne ved Nævningeretterne, hørte Vidneforklaringerne personligt afgivne for Retten, der skulde dømme; men overfor juridiske Dommere, som vare vante til at se Protokolltilførsler og Udskrifter deraf og til at forstaa dem, var det ikke nødvendigt. Jeg vil nu sige til den højtærede Justitsminister, at han jo har været Sagfører, og jeg er Sagfører. Jeg tror da ikke at sige for meget, naar jeg udtaler, at den Gang